

Het vaccin tegen desinformatie

Beeld en Geluid Den Haag – Patricia van Rijswijk & IJsbrand Terpstra

Wat is mediawijsheid en hoe leef je in media? Hoe gaan nieuwsmedia en democratie samen? Patricia van Rijswijk en IJsbrand Terpstra namen de docenten in vogelvlucht mee door het thema desinformatie. Wat is mediawijsheid en welke rol spelen nieuwsmedia in een democratie?

Mediawijsheid bestaat uit een aantal competenties die je nodig hebt om actief en bewust deel te nemen aan een mediasamenleving. Beeld en Geluid Den Haag plaatst de competenties in een maatschappelijke context, want dan zijn ze pas van waarde. Om te kunnen meedoen in een democratische samenleving moet je een op feiten gebaseerde mening kunnen vormen. Daarmee kun je zelfverzekerd meedoen aan het maatschappelijk debat. In Nederland is het best goed geregeld met onafhankelijke media: er is namelijk persvrijheid. Er is dus geen bemoeienis of controle vanuit de overheid over wat de journalistiek schrijft of zegt.

Maar niet alles wat je tegenkomt op het internet is waar...

Het is steeds makkelijker geworden om zelf nieuws te maken en te verspreiden, en daar zit soms ook desinformatie tussen; bedoeld om het publieke debat en de publieke opinie te beïnvloeden. Desinformatie gaat niet over feiten of de waarheid, maar bijvoorbeeld over mensen die zich anders voordoen dan ze zijn, en doen alsof ze feitelijke informatie verspreiden.

Aan de hand van een Russische trollenfabriek en het gebeuren rond zanger Dotan legde Terpstra uit hoe desinformatie werkt en verspreid wordt. Zo leerden de docenten dat desinformatie vooral om verwarring zaaien gaat: is er überhaupt nog een waarheid? En gaat het maatschappelijke debat over dat er een vliegtuig is neergestort, of over wie het heeft gedaan?

En misschien nog interessanter: hoe zorg je ervoor dat je niet meer vatbaar bent voor desinformatie? Door gebruik te maken van emotie, polarisatie en impersonatie houdt desinformatie ons namelijk in de greep. Emoties kun je niet *factchecken*, maar zorgen toch voor sterke gevoelens in het maatschappelijke debat. Met polarisatie zaai je verdeeldheid en zet je mensen tegen elkaar op. En tot slot impersonatie: heb je te maken met echte personen? Of zijn het bots met nep-profielfoto's?

Al met al: genoeg om te ontdekken in de wereld van mediawijsheid en desinformatie!